एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखालील राज्यातील आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडी केंद्रासाठी वैज्ञानिक खेळणी संच खरेदी करण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र.मबावि-२००७/प्र.क्र. ५३/का.८ मंत्रालय, मुंबई-३२, दिनांक : २९ मार्च, २००८.

वाचा:- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र. बीयुडी-२००७/ प्र.क्र.१० /का.७, दि. २१ एप्रिल,२००७

- २) महिला व बाल विकास विभाग यांची नस्ती क्र. एबावि-२००७/प्र.क्र.२०९/का.६ अन्वये प्राप्त प्रस्ताव दि.२६.३.२००८.
- 3) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे अ.शा.पत्र क्र.एबाविसे/ का-७/१९३३/२००७, दि.२३.७.२००७.

प्रस्तावना :- आदिवासी क्षेत्रातील अंगणवाडयामधील मुलांच्या शारिरीक, मानसिक व बौध्दीक विकासासाठी तसेच आदिवासी मुलांना अंगणवाडी विषयी आकर्षण निर्माण होण्यासाठी वैज्ञानिक खेळणीसंचाचा पुरवठा करणे आवश्यक असल्याने आदिवासी भागातील १३६१७ अंगणवाडयासाठी, अकरा प्रकारची वैज्ञानिक खेळणी असलेला संच, अशी प्रति अंगणवाडी २ संच खरेदी करण्यासाठी रु.२०५.६१ लाख एवढा निधी उपलब्ध करण्याचा प्रस्ताव महिला व बाल विकास विभागाने संदर्भिय क्र.२ येथील नस्तीन्वये सादर केला आहे. या संचाची किंमत प्रत्येकी रु. ७५५/- एवढी असून हे दर महाराष्ट्र लद्यु उघोग विकास महामंडळाने निश्चित केलेले आहेत. वैज्ञानिक खेळणीसंचाची उपयुक्तता लक्षात घेता यासाठी आवश्यक असलेला निधी आदिवासी उपयोजनेतून उपलब्ध करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- राज्यातील आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडी केंद्रासाठी अकरा प्रकारची वैज्ञानिक खेळणी असलेला संच, अशी प्रति अंगणवाडी २ संच खरेदी करण्यासाठी आदिवासी उपयोजनेंतर्गत सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षात रु.२०५.२३ लक्ष (अक्षरी रुपये दोन कोटी पाच लाख तेवीस हजार फक्त) एवढा निधी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांना उपलब्ध करुन देण्यास खालील अटींच्या अधीन राहून शासन मंजूरी देत आहे.

- २. अकरा प्रकारची वैज्ञानिक खेळणी असलेला संच, अशी प्रति अंगणवाडी २ वैज्ञानिक खेळणी संच खरेदी करताना खालील अटी विचारात घेण्यात याव्यात :
  - i) वैज्ञानिक खेळणी संचाची खरेदी सध्या प्रचलित असलेल्या शासन मान्य दराने विहित कार्यपध्दतीने करावी.
  - ii) बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी वैज्ञानिक खेळणी संच पुरवठयासंदर्भात खात्री करुन त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांना सादर करावा.

आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांनी एकत्रित अहवाल आदिवासी विकास विभागास व महिला व बाल विकास विभागास सादर करावा.

- iii) या आदेशाद्वारे दिलेल्या निधीतून खरेदी करावयाच्या वैज्ञानिक खेळणी संचाची खालील मुद्यांवर सविस्तर माहिती <u>दि.३०.६.२००८ पर्यत आदिवासी विकास विभागास</u> सादर करावी.
  - अ. खेळणी संच खरेदी करण्याचा दिनांक
  - ब एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प निहाय वाटप दिनांक
  - क अंगणवाडयांना प्राप्त दिनांक (अंगणवाडी निहाय, प्रकल्प निहाय)
  - ड राज्यस्तरावर, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प स्तरावर व अंगणवाडी स्तरांवर प्राप्त पुरवठयाचा साठा नोंदवहीत नोंदी घेतल्याचा दिनांक निहाय तपशील.
- iv) खरेदी वाटप (पुरवठा) व विनियोगामध्ये काही अनियमितता झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी महिला व बाल कल्याण विभागाची राहील, यां अटींच्या अधिन राहून या शासन निर्णयास मंजूरी देण्यात येते.
- V) खेळणी संच वापरामुळे अंगणवाडयातील बालकांच्या उपस्थितीत किती वाढ झाली आहे. याचा तपशील देण्यात यावा.
- VI) तसेच बालकांच्या उत्सुकतेत, बौध्दिक कितपत वाढ होत असल्याबाबत तज्ञांचा अहवाल प्राप्त करून घेण्यात यावा.
- 3. यावरील खर्च "मागणी क्र. टी-५, मुख्य लेखाशीर्ष २२३६-पोषण आहार- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२- पोषण- अन्न व पेये वितरण- १०१-विशेष पोषण आहार कार्यक्रम- (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १२३ व २६१ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान -३१ सहाय्यक अनुदाने- (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२३६ ०२९७)" या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सन २००७-०८ मधील मंजूर तरतूदीतून आदिवासी विकास विभागाकडे असलेल्या बचतीतून ही रक्कम रोखीने अदा करण्यासाठी मुक्त करण्यात येत आहे
- ४. सदर रक्कम खर्च झाल्याचा अहवाल आदिवासी विकास विभागास दि.६-४-२००८ पर्यंत निश्चितपणे सादर करावा.
- ५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या बेबसाईटवर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा संकेताक 20080329210040001 असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(झं.सा.रणदिवे) कार्यासन अधिकारी

प्रति.

सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन, औरंगाबाद आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, कोकण भवन, नवी मुंबई/ पुणे संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक

संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती. जिल्हाधिकारी, अमरावती, नाशिक, गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. अमरावती, नाशिक,गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प. महालेखापाल,(लेखा परिक्षा)/ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई. सहाय्यक कोषागार अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई. मा. मंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव मा. मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव वित्त विभाग (अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई कक्ष अधिकारी, महिला बालविकास विभाग (का.५), मंत्रालय, मुंबई कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग (का.७), मंत्रालय, मुंबई निवड नस्ती (का.८)